

www.stat.si

Prednostne naloge državne statistike v letu 2012

SLOVENSKA
DRŽAVNA STATISTIKA

ZAUPANJA VREDNA
IN UPORABNIŠKO USMERJENA

Ljubljana, 2011

REPUBLIKA SLOVENIJA

STATISTIČNI URAD REPUBLIKE SLOVENIJE

www.stat.si

Prednostne naloge državne statistike v letu 2012

SLOVENSKA
DRŽAVNA STATISTIKA

ZAUPANJA VREDNA
IN UPORABNIŠKO USMERJENA

Ljubljana, 2011

Avtorji: Statistični urad Republike Slovenije,
Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve,
Banka Slovenije,
Inštitut za varovanje zdravja Republike Slovenije,
Ministrstvo za finance, Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije in
Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje.

Zbrala in uredila: Alenka Škafar

Publikacija na voljo na spletnem naslovu www.stat.si/pub.asp

Kazalo

■ Uvodna beseda	5
■ Demografske in socialne statistike	7
■ Makroekonomske statistike	10
■ Poslovne statistike	12
■ Kmetijstvo, gozdarstvo in ribištvo	14
■ Medpodročne statistike	15
■ Statistična infrastruktura	17
■ Seznam uporabljenih kratic	20

Statistični svet Republike Slovenije

je na svoji 36. redni seji 7. junija 2011

obravnaval Prednostne naloge državne statistike v letu 2012

in sprejel naslednji

SKLEP

»Statistični svet Republike Slovenije je na svoji 36. redni seji dne 7. 6. 2011 (pod točko 3) razpravljal o vsebini Prednostnih nalog državne statistike v letu 2012 in predlaga generalni direktorici Statističnega urada RS, da upošteva pripombe članov Statističnega sveta RS pri dopolnitvi dokumenta in jih upošteva tudi pri pripravi Letnega programa statističnih raziskovanj za leto 2012.«

Prof. dr. Anuška Ferligoj
predsednica Statističnega sveta RS

Uvodna beseda

Spoštovani,

dokument Prednostne naloge državne statistike za naslednje leto pripravi Statistični urad RS v sodelovanju s pooblaščenimi izvajalci državne statistike vsako leto spomladi. V njem predstavi v naslednjem letu načrtovane najpomembnejše redne in razvojne naloge državne statistike. Natančen pregled vseh statističnih raziskovanj za naslednje leto pa pripravimo Statistični urad in pooblaščenimi izvajalci državne statistike vsako leto jeseni in ga objavimo tudi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Pri pripravi dokumenta Prednostne naloge državne statistike v letu 2012 smo sledili strateškim ciljem in aktivnostim, ki so navedeni v Srednjeročnem programu statističnih raziskovanj 2008–2012, in osnutku Statističnega programa Evropske komisije za leto 2012. Dokument je vsebinsko razdeljen na poglavja: v vsakem so predstavljene prednostne naloge, načrtovane v letu 2012 v okviru posameznega statističnega področja, v zadnjem pa prednostne naloge, povezane s statistično infrastrukturo.

Konec leta 2012 se bo iztekla veljavnost sedanjega srednjeročnega programa, zato bo Statistični urad s pooblaščenimi izvajalci dejavnosti državne statistike pripravil nov srednjeročni program, in sicer za obdobje 2013–2017. Pri pripravi dokumenta bodo upoštevane potrebe domačih uporabnikov, usmeritve iz Srednjeročnega programa evropskega statističnega urada – Eurostata in dokumenti z različnimi pobudami, kot je na primer sporočilo Komisije z naslovom Evropa 2020 Strategija za pametno, trajnostno in vključujočo rast¹.

Tudi v letu 2012 bo Statistični urad nenehno intenzivno spremljal razvoj administrativnih evidenc in pri tem sodeloval z vključevanjem statističnih potreb. Tako se bo postopno razbremenjevanje naših poročevalskih enot (dajalcev podatkov) nadaljevalo, državna statistika pa bo lahko tudi v prihodnje pravočasno izkazovala kakovostne statistične podatke. Hkrati bomo sledili tudi rešitvam, ki jih nudi razvoj informacijske tehnologije.

Vsem, ki so sodelovali pri pripravi tega dokumenta – pooblaščenim izvajalcem državne statistike (Banki Slovenije, Agenciji RS za javnopravne evidence in storitve, Inštitutu za varovanje zdravja RS, Ministrstvu za finance, Zavodu za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije in Zavodu RS za zaposlovanje) in zaposlenim na Statističnem uradu – se zahvaljujem za opravljeno delo.

Mag. Irena Križman

generalna direktorica Statističnega urada RS

¹ Glej: http://ec.europa.eu/eu2020/pdf/1_SL_ACT_part1_v1.pdf (prevzeto 19. 5. 2011).

Demografske in socialne statistike

Statistiko prebivalstva bodo obogatile razširjene in nove vsebine podatkov

SURS bo tudi v letu 2012 še naprej pripravljala za objavo in objavljala podatke o **prebivalcih, gospodinjstvih in stanovanjih**, ki so bili zbrani z metodo registrskega popisa, skladno z določili evropske uredbe o popisih prebivalstva in stanovanj². Prva objava rezultatov je bila že konec aprila 2011, podrobnejše podatke za tematsko zaokrožena področja pa bo SURS objavljala postopoma, skladno z načrtom objav³. Večina rezultatov bo na voljo na podatkovnem portalu SI-STAT. Pripravljene bodo tudi različne tematske publikacije, obogatene z analizami podatkov o gospodinjstvih in družinah ter z analizami novih vsebin, kot so npr. generacijska sestava gospodinjstva, generacije priseljencev, posebne oblike družinskih skupnosti. Podatki, ki se bodo nanašali na omenjene **nove vsebine**, bodo prvič na voljo za celotno prebivalstvo Slovenije; izpeljavo teh vsebin je omogočilo dopolnjevanje podatkov v Centralnem registru prebivalstva (npr. biološke vezi med otroci in starši) in izpopolnjevanje drugih administrativnih virov. Izkušnje z uporabniki kažejo, da ti tovrstne nove podatke potrebujejo.

V skladu z določili evropske uredbe o popisih prebivalstva in stanovanj bodo v 2012 objavljeni tudi podatki iz **statistike stanovanj**, in sicer podatki o stanovanjih in bivalnih pogojih prebivalstva.

SURS je v letu 2011 že **racionaliziral zbiranje** podatkov o razvezah zakonskih zvez, in sicer tako, da je skrajšal vprašalnik (poročevalske enote oz. dajalci

podatkov so okrožna sodišča), v letu 2012 pa načrtuje prehod na elektronsko zbiranje teh podatkov.

Objave podatkov o plačah, delovnem času in delovno aktivnem prebivalstvu bodo razširjene z novimi ali dopoljenimi vsebinami

SURS načrtuje v letu 2012 objavo rezultatov **raziskovanja o strukturi delovnega časa za leto 2010**. Podatki iz tega raziskovanja bodo uporabljeni tudi kot osnova za izboljšanje kakovosti pri izračunavanju četrtletnega kazalnika o opravljenih delovnih urah.

V začetku leta 2012 bodo objavljeni tudi prvi rezultati iz **raziskovanja o strukturi plače za leto 2010**⁴.

V sodelovanju z AJPEŠ bo SURS v letu 2013 izvedel **raziskovanje o stroških dela** za leto 2012⁵; v letu 2012 pa bodo potekale metodološke in tehnične priprave na izvedbo tega raziskovanja.

V okviru **ankete o delovni sili** bo SURS izvedel priložnostni modul o prehodu iz dela v upokojitev⁶, uporabnikom pa bodo postali dostopni podatki iz priložnostnega modula o zaposlovanju invalidnih oseb⁷, ki ga SURS izvaja v letu 2011. Evropska komisija bo v letu 2012 sprejela tudi vsebino priložnostnega modula, ki bo izveden v letu 2013, nanaša pa se na nezgode pri delu in na druge z delom povezane zdravstvene težave⁸.

V okviru letnega raziskovanja **Strukturni podatki delovno aktivnega prebivalstva** bo razširjen nabor objavljenih podatkov. Ker uporabniki veliko povprašujejo po podatkih o delovnem času (polnem ali krajšem od

² Uredba (ES) št. 763/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. julija 2008 o popisih prebivalstva in stanovanj (32008R0763).

Uredba Komisije (ES) št. 1201/2009 z dne 30. novembra 2009 o izvajanju Uredbe (ES) št. 763/2008 Evropskega parlamenta in Sveta o popisih prebivalstva in stanovanj v zvezi s tehničnimi specifikacijami za vsebine in posamezne razčlenbe teh vsebin (32009R1201).

Uredba Komisije (EU) št. 519/2010 z dne 16. junija 2010 o sprejetju programa statističnih podatkov in metapodatkov za popise prebivalstva in stanovanj iz Uredbe (ES) št. 763/2008 Evropskega parlamenta in Sveta (32010R0519).

³ Glej: <http://www.stat.si/popis2011/> (prevzeto 22. 4. 2011).

⁴ Uredba Komisije (ES) št. 1738/2005 z dne 21. oktobra 2005 o spremembi Uredbe (ES) št. 1916/2000 glede opredelitve in posredovanja podatkov o strukturi plač (32005R1738).

⁵ Uredba Komisije (ES) št. 1737/2005 z dne 21. oktobra 2005 o spremembi Uredbe (ES) št. 1726/1999 glede opredelitve in posredovanja podatkov o stroških dela (32005R1737).

⁶ Uredba Komisije (EU) št. 249/2011 z dne 14. marca 2011 o sprejetju specifikacij priložnostnega modula za leto 2012 o prehodu iz dela v upokojitev, kot določa Uredba Sveta (ES) št. 577/98 (32011R0249).

⁷ Uredba Komisije (EU) št. 317/2010 z dne 16. aprila 2010 o sprejetju specifikacij priložnostnega modula za leto 2011 o zaposlovanju invalidov za vzorčno raziskavo delovne sile iz Uredbe Sveta (ES) št. 577/98 (32010R0317).

⁸ Uredba Komisije (EU) št. 220/2010 z dne 16. marca 2010 o sprejetju programa priložnostnih modulov, ki zajemajo leta 2013 do 2015, za vzorčno raziskavo delovne sile, predvideno z Uredbo Sveta (ES) št. 577/98 (32010R0220).

polnega), bo SURS pripravil tudi postopke, ki bodo omogočali izpis podatkov iz **Statističnega registra delovno aktivnega prebivalstva** za tiste osebe, ki imajo istočasno več kot eno zaposlitev.

Tudi v letu 2012 bo SURS aktivno iskal nove administrativne vire za preverjanje podatkov ali nadomestitev obstoječih podatkov o plačah, delovnih urah in delovni aktivnosti, da bi racionaliziral zbiranje statističnih podatkov ali izboljšal njihovo kakovost in hkrati razbremenil poročevalske enote.

Poleg rednih objav podatkov s področja statistike izobraževanja bodo objavljeni tudi rezultati dveh obsežnih 5-letnih anket

SURS bo v prvem delu leta 2012 uredil podatke, ki so bili zbrani za dve obsežni statistični raziskovanji⁹, izvedeni v 2. polovici leta 2011, in sicer za **Anketo o izobraževanju odraslih** in za **Raziskovanje o nadaljnjem poklicnem izobraževanju in usposabljanju zaposlenih**. Obe raziskovanji sta poenoteni na ravni EU. S prvim raziskovanjem bo SURS pridobil podatke o vključenosti prebivalstva v različne oblike formalnega in neformalnega izobraževanja in usposabljanja ter priložnostnega učenja, z drugim pa bo od podjetij pridobil podatke o vključenosti zaposlenih v različne oblike poklicnega izobraževanja ter o drugih vidikih, povezanih z izobraževanjem zaposlenih. Rezultati bodo objavljeni v drugi polovici leta 2012.

SURS bo tudi v prihodnje sodeloval s pristojnimi ministrstvi za šolstvo in kulturo

Izobraževanje: Z Ministrstvom za šolstvo in šport (MŠŠ) bo SURS nadaljeval sodelovanje pri poenotenju evidenc in vzpostavljanju centralne evidence udeležencev izobraževanja od predšolske vzgoje in izobraževanja do višješolskega strokovnega izobraževanja ter pri urejanju zakonskih podlag v zvezi s tem. Na področju vzpostavitve informacijskega sistema visokega šolstva (eVŠ¹⁰) pa bo SURS še naprej sodeloval z Ministrstvom za visoko šolstvo znanost in tehnologijo (MVZT).

Kultura: Na ravni EU bo zaključen projekt *EU za statistiko kulture*, v okviru katerega sta sodelovala tudi SURS in Ministrstvo za kulturo. Rezultati projekta bodo podlaga za metodološko in vsebinsko usklajitev spremljanja in za sporočanja podatkov s področja kulture na ravni EU v prihodnosti.

Zaradi racionalizacije dela so bili statistični deli poročil javnih zavodov s področja kulture, ki poročajo Ministrstvu za kulturo, vsebinsko usklajeni, in SURS bo lahko odslej podatke teh javnih zavodov prevzemal neposredno od omenjenega ministrstva. Ta poenostavitev bo pomenila racionalizacijo pri spremljanju podatkov in razbremenitev za poročevalske enote.

Posodabljanje in širša uporaba socialnih klasifikacij zagotavljata primerljivost podatkov

SURS v zadnjih nekaj letih pripravlja v sodelovanju s pristojnimi in zainteresiranimi ministrstvi in institucijami nove ali posodobljene različice socialnih klasifikacij in jih uvaja v delovne postopke. Med temi sta ključni **Klasifikacijski sistem izobraževanja in usposabljanja (KLASIUS)**¹¹ in **Standardna klasifikacija poklicev 2008 (SKP-08)**¹². Uporabljata se za statistične in nestatistične namene. Vsebina teh klasifikacij se hitro in večsmerno spreminja. To zahteva od SURS-a, da se priprave in izpopolnjevanje teh klasifikacij loteva tako, da s spremembo doseže lažje in tekoče vzdrževanje, za enostavnejšo in enotnejšo uporabo obeh klasifikacij pa razvija dodatne pripomočke, kot sta e-iskalnik KLASIUS¹³ in e-iskalnik SKP-08¹⁴. V letu 2012 bosta tehnično, funkcijsko in vsebinsko izboljšani novi informatizirani statistični zbirki podatkov za KLASIUS in SKP-08 ter na njiju temelječa spletna iskalnika. SURS bo pristojna in zainteresirana ministrstva in institucije spodbudil za sodelovanje pri vzpostavitvi mehanizmov in postopkov za spremljanje in izboljšanje kakovosti kodiranja.

Mednarodno dogajanje: ISCED 2011

Konec leta 2011 bo na generalni skupščini UNESCA formalno sprejeta revidirana različica mednarodne klasifikacije izobraževanja – ISCED 2011¹⁵. Nadaljnje

⁹ Uredba (ES) št. 452/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2008 o pripravi in razvoju statističnih podatkov o izobraževanju in vseživljenjskem učenju (32008R0452)

¹⁰ Glej: http://www.mvzt.gov.si/si/teme_in_projekti/evs/ (prevzeto 19. 5. 2011).

¹¹ Uredba o uvedbi in uporabi klasifikacijskega sistema izobraževanja in usposabljanja (Uradni list RS, št. 46/2006), glej: <http://www.uradni-list.si/1/content?id=73174> (prevzeto 15. 4. 2011).

¹² Uredba o standardni klasifikaciji poklicev 2008 (Uradni list RS, št. 50/2010), glej: <http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=201050&stevilka=2661> (prevzeto 15. 4. 2011).

¹³ Glej: <http://www.stat.si/klasius/> (prevzeto 13. 4. 2011).

¹⁴ Glej: <http://www.stat.si/skp/> (prevzeto 13. 4. 2011).

¹⁵ Glej: http://www.uis.unesco.org/ev.php?ID=7433_201&ID2=DO_TOPIC (prevzeto 22. 4. 2011).

aktivnosti v letu 2012 bodo usmerjene predvsem v sprejetje odločitev glede razvrščanja nacionalnih izobraževalnih programov in izidov oz. dosežene izobrazbe v skladu z novo ISCED in v izdelavo prevajalnika med nacionalno klasifikacijo izobraževanja (KLASIUS-SRV) in ISCED. Aktivnosti bodo potekale v sodelovanju z MŠŠ, MVZT in drugimi ključnimi akterji na področju izobraževanja v Sloveniji in bodo osnova za prihodnje mednarodno sporočanje podatkov o izobraževanju in izobrazbi.

IVZ napoveduje novo raziskovanje o alkoholu, tobaku in drugih drogah, hkrati bo še naprej izpopolnjeval metodologije kazalnikov zdravja

Inštitut za varovanje zdravja (IVZ) bo v začetku leta 2012 prvič izvedel **Raziskovanje o alkoholu, tobaku in drugih drogah** med splošno populacijo. Metodologijo raziskovanja je pripravil Evropski center za spremljanje drog in zasvojenosti z drogami (EMCDDA)¹⁶, zato bodo podatki o prevalenci drog med splošno populacijo mednarodno primerljivi. Raziskovanje se bo v prihodnje izvajalo na vsaka štiri leta.

IVZ bo v sodelovanju s SURS-om razvijal in izračunaval različne kazalnike zdravja, kot so na primer kazalniki zdravja Evropske skupnosti (ECHI)¹⁷, strukturni kazalniki¹⁸ (npr. kazalnik *leta zdravega življenja*), kazalniki trajnostnega razvoja in drugi.

V letu 2012 bo IVZ vpeljal nekatere *nove klasifikacije za področje zdravja in zdravstvenega varstva* (posodobljena različica Mednarodne klasifikacije bolezni in sorodnih zdravstvenih problemov in Klasifikacija vrst zdravstvene dejavnosti), ki bodo omogočile kakovostnejšo primerljivost tako na nacionalni kot tudi na mednarodni ravni.

Mednarodno sodelovanje

Eurostat pripravlja v sodelovanju z državami članicami izvedbene uredbe s področja, ki ga določa uredba o statističnih podatkih v zvezi z javnim zdravjem ter

zdravjem in varnostjo pri delu¹⁹. IVZ sodeluje v okviru ankete o zdravju in zdravstvenem varstvu²⁰ pri pripravi modula o *interakciji med zdravjem in socialno vključenostjo*. Modul vključuje tudi razvoj področja zmanjšane zmožnosti oz. invalidnosti. IVZ bo sodeloval tudi v delovnih skupinah generalnega direktorata za zdravje in varstvo potrošnikov pri Evropski komisiji (DG SANCO) za pripravo evropskega raziskovanja glede preskrbljenosti prebivalstva z zdravniškimi pregledi.

SURS bo skupaj z IVZ sodeloval v Eurostatovi posebni delovni skupini, ki bo preverila podatkovne vire za obračun cen izbranih zdravstvenih storitev in pri opredelitvi končne metodologije za potrebe *paritet kupne moči* v tem in naslednjem letu.

Na vsebino anket o kakovosti in varnosti življenja vplivajo zakonodaja EU in različne mednarodne pobude

SURS bo v letu 2012 izvedel prenovljeno **Anketo o porabi v gospodinjstvih**. V prenovljenem raziskovanju bo manj spremenljivk, uporabljenih pa bo še več obstoječih administrativnih virov podatkov. Prvi podatki bodo na voljo v drugi polovici 2013.

V letnem **raziskovanju o dohodkih in življenjskih pogojih** (EU-SILC) SURS načrtuje izvedbo priložnostnega modula o stanovanjskih razmerah, katerega vsebino je Evropska komisija sprejela konec 2010²¹. Podatki bodo objavljeni v letu 2013. V letu 2012 bodo uporabnikom na voljo podatki iz priložnostnega modula o medgeneracijskem prenosu prikrajšanosti²². SURS bo aktivno sodeloval z Eurostatom pri načrtovani prenovi pravne podlage raziskovanja EU-SILC. Tudi v letu 2012 bo SURS iskal nove vire za preverjanje podatkov ter za nadaljnje izboljševanje pravočasnosti objav in hkrati tudi kakovosti podatkov.

Slovenska državna statistika bo pri svojem delu upoštevala različne **mednarodne pobude**, kot so npr. Poročilo Komisije za merjenje gospodarske uspešnosti in družbenega napredka (t. i. Stiglitz-Sen-Fitoussijevo

¹⁶ Glej: <http://www.emcdda.europa.eu/themes/key-indicators/gps> (prevzeto 22. 4. 2011).

¹⁷ Glej: http://ec.europa.eu/health/indicators/echi/index_en.htm (prevzeto 28. 4. 2011).

¹⁸ Glej: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/structural_indicators/ (prevzeto 28. 4. 2011).

¹⁹ Uredba (ES) št. 1338/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2008 o statističnih podatkih Skupnosti v zvezi z javnim zdravjem ter zdravjem in varnostjo pri delu (32008R1338).

²⁰ EHIS, glej [http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics_explained/index.php/Glossary:European_health_interview_survey_\(EHIS\)](http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics_explained/index.php/Glossary:European_health_interview_survey_(EHIS)) (prevzeto 19. 5. 2011).

²¹ Uredba Komisije (EU) št. 1157/2010 z dne 9. decembra 2010 o izvajanju Uredbe (ES) št. 1177/2003 Evropskega parlamenta in Sveta o statistiki Skupnosti o dohodku in življenjskih pogojih (EU-SILC) glede seznama ciljnih sekundarnih spremenljivk o stanovanjskih razmerah za leto 2012 (32010R1157).

²² Uredba komisije (EU) št. 481/2010 z dne 1. junija 2010 o izvajanju Uredbe (ES) št. 1177/2003 Evropskega parlamenta in Sveta o statistiki Skupnosti o dohodku in življenjskih pogojih (EU-SILC) glede seznama ciljnih sekundarnih spremenljivk za leto 2011 v zvezi z medgeneracijskim prenosom prikrajšanosti (32010R0481).

poročilo)²³, Sporočilo Evropske komisije Svetu in Evropskemu parlamentu – BDP in več²⁴ ter Strategija Evropa 2020, predvsem pri opredeljevanju in viziji merjenja različnih vidikov kakovosti življenja in blaginje.

V letu 2011 sta bili v okviru **Evropskega sistema integrirane socialne zaščite** (ESSPROS) sprejeti izvedbeni uredbi o neto prejemkih socialne zaščite²⁵. Leto 2012 bo prvo leto, v katerem bodo na voljo podatki o neto prejemkih socialne zaščite, in sicer za leto 2010.

Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje (ZPIZ) bo pri svoji statistični dejavnosti tudi v letu 2012

namenil največjo pozornost predvsem izboljšavam kakovosti podatkov. Za ta namen poteka nekaj projektov za izboljšavo administrativnih evidenc. Po zaključku teh projektov ali njihovih posameznih faz bo izveden test kakovosti.

V letu 2013 je načrtovana izvedba **Evropske varnostne ankete**; SURS bo aktivno sodeloval z Eurostatom pri pripravi metodologije in na ravni EU poenotenega vprašalnika.

Zakonodaja na področju demografskih in socialnih statistik, ki je v postopku sprejemanja:

- Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o demografskih statistikah (sprejem predvidoma v 1. polovici 2012).
- Predlog uredbe Komisije (EU) o izvajanju Uredbe (ES) št. 763/2008 Evropskega parlamenta in Sveta o popisih prebivalstva in stanovanj o načinih in vsebini poročil o kakovosti in tehničnih formatih posredovanja podatkov.
- Predlog uredbe Komisije (EU) o sprejetju specifikacij priložnostnega modula za leto 2013 o nezgodah pri delu in ostalih z delom povezanih zdravstvenih težavah za vzorčno raziskavo delovne sile iz Uredbe Sveta (ES) št. 577/98.
- Predlog uredbe Komisije (EU) o izvajanju Uredbe (ES) št. 1177/2003 Evropskega parlamenta in Sveta o statistiki Skupnosti o dohodku in življenjskih pogojih (EU-SILC) glede seznama ciljnih sekundarnih spremenljivk o blaginji za leto 2013.
- Predlog zakonskih podlag za izvedbo EU poenotene Varnostne ankete (krovna uredba in izvedbene uredbe).
- Problematika uvedbe nove zakonodaja obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja (predlog ZPIZ-2) je v tem trenutku zelo aktualna, izidi pa so nejasni. Če bi se zakon uveljavil v predlagani obliki, ZPIZ ne pričakuje zadreg na področju priprave predvidenih statističnih podatkov.

²³ Poročilo Komisije so pripravili profesorji Joseph E. Stiglitz, Amartya Sen in Jean-Paul Fitoussi. Glej: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/gdp_and_beyond/documents/Stiglitz_Sen_Fitoussi_report_14092009.pdf in <http://www.ofce.sciences-po.fr/pdf/dtravail/WP2009-33.pdf> (prevzeto 15. 4. 2011).

²⁴ Sporočilo Komisije Svetu in Evropskemu parlamentu - BDP in več: merjenje napredka v svetu, ki se spreminja (52009DC0433).

²⁵ Uredba Komisije (EU) št. 263/2011 z dne 17. marca 2011 o izvajanju Uredbe (ES) št. 458/2007 Evropskega parlamenta in Sveta o Evropskem sistemu integrirane statistike socialne zaščite (ESSPROS) v zvezi z začetkom polnega zbiranja podatkov za modul ESSPROS o neto prejemkih socialne zaščite (32011R0263) in Uredba Komisije (EU) št. 110/2011 z dne 8. februarja 2011 o izvajanju Uredbe (ES) št. 458/2007 Evropskega parlamenta in Sveta o Evropskem sistemu integrirane statistike socialne zaščite (ESSPROS) v zvezi z ustreznimi formati za pošiljanje podatkov, rezultati, ki jih je treba poslati, in merili za merjenje kakovosti za modul ESSPROS o neto prejemkih socialne zaščite (32011R0110).

Makroekonomske statistike

Priprave na uvedbo novega Evropskega sistema računov in druge prednostne razvojne naloge

Ena izmed najpomembnejših nalog na področju statistike nacionalnih računov je priprava in uvedba novega **Evropskega sistema računov** (ESR 2010). Zakonodajni predlog nove uredbe je bil Evropskemu parlamentu in Svetu v postopek sprejemanja predložen v začetku 2011, sprejetje je predvideno v letu 2012, uvedba pa 2014. Med več desetimi spremembami bodo glavni izzivi naslednji: uvedba novega sistema kapitalizacija izdatkov za raziskave in razvoj, knjiženje obveznosti iz pokojninskih shem, kapitalizacija izdatkov za obrambne sisteme, prikaz izvoza in uvoza blaga v oplemenitenje po neto načelu ter uvedba nove klasifikacije institucionalnih sektorjev. Temeljna metodološka vprašanja se razrešujejo v Eurostatovih delovnih in projektnih skupinah; SURS v teh skupinah aktivno sodeluje.

Delo SURS-a bo usmerjeno tudi v **druge razvojne naloge**, kot so razvoj metodologije za pripravo nefinančnih računov za vse institucionalne sektorje gospodarstva, analiza možnosti razčlenitve agregatov nacionalnih računov za sektor gospodinjstva po vrstah gospodinjstev, priprava podatkov o sredstvih za delo po vrstah prejemnikov ter druge.

Aktivnosti Banke Slovenije pri uvajanju ESR 2010 in pri uvajanju novih zahtev pri sporočanju podatkov mednarodnim institucijam

Tudi Banka Slovenije (BS) se bo v letu 2012 na vseh statističnih področjih posvetila prilagoditvi metodoloških novosti, ki jih prinaša ESR 2010. Na področju **statistike finančnih računov**, ki so del statistike nacionalnih računov, bo prilagoditev novemu standardu med drugim zajela pripravo podzakonskih aktov, prilagoditev institucionalnih sektorjev in finančnih instrumentov ter

prilagoditev virov in izhodnih podatkov. Pri uvajanju sprememb bo BS med drugim sodelovala s SURS-om tudi pri presektorizaciji finančnih družb.

Na področju **statistike zavarovalnic in pokojninskih skladov** bo Banka Slovenije v letu 2012 z Agencijo za zavarovalni nadzor in s Slovenskim zavarovalnim združenjem nadaljevala aktivnosti za vzpostavitev večnamenskega poročanja. V opredelitvi potreb bodo upoštevani novi standardi sporočanja Solvency II²⁶ nadzornega združenja EIOPA in potrebe Evropske centralne banke (ECB). Konkretno aktivnosti v letu 2012 bodo odvisne od opredelitve in rokov za vzpostavitev navedenih zahtev.

Na razvojno delo BS v okviru Evropskega sistema centralnih bank (ESCB) vplivajo potrebe po dopolnitvi in razširitvi razpoložljivih podatkov za Evropski odbor za sistemska tveganja (ESRB). V tem okviru sta bila vzpostavljena dva **razvojna projekta**: projekt razširitve centralne baze stanj vrednostnih papirjev ESCB s podatki o imetjih vrednostnih papirjev ter projekt razširitve obstoječega registra in baze finančnih institucij Evropske monetarne unije. Slednji je povezan tudi z Eurostatovim projektom Evropski register skupin podjetij.

V **statistiki ekonomskih odnosov** s tujino bodo v BS v letu 2012 potekale priprave na vzpostavitev novih zahtev v zvezi s sporočanjem podatkov za statistike plačilne bilance stanja, mednarodnih naložb, neposrednih naložb in zunanjega dolga Eurostatu, Mednarodnemu finančnemu skladu in ECB po metodologiji priručnika za plačilno bilanco²⁷.

Uvajanje novosti na področju statistike cen življenjskih potrebščin in cen stanovanjskih nepremičnin

Na področju statistike cen bo SURS v letu 2012 namenil posebno pozornost statistiki cen življenjskih potrebščin in statistiki cen stanovanjskih nepremičnin, nekoliko manjši poudarek pa bo namenjen proizvajalčevim indeksom in paritetam kupne moči.

²⁶ Glej: http://ec.europa.eu/internal_market/insurance/solvency/index_en.htm (prevzeto 20. 4. 2011).

²⁷ Glej BPM6: <http://www.imf.org/external/pubs/ft/bop/2007/bopman6.htm> (prevzeto 20. 4. 2011).

V okviru statistike cen življenjskih potrebščin in delno tudi na področju statistike paritet kupne moči še vedno ostaja v ospredju izpolnjevanje strategije za **vzpostavljajanje večnamenske statistike drobnoprodajnih cen** (Multi-Purpose Consumer Price Statistics). Pripravljen je predlog klasifikacije COICOP²⁸ za 5. raven, ki ga bo treba verjetno že z letom 2012 vpeljati v izračune indeksov cen življenjskih potrebščin in paritet kupne moči, sočasno pa bo treba pripraviti preračune vrste podatkov za nazaj. Poleg tega SURS pripravlja tudi nove tehnološke postopke za zbiranje podatkov o cenah na terenu.

Vzpostavitev in začetek računanja posebnega **indeksa cen lastniških stanovanjskih nepremičnin** (OOHI) za potrebe njegove morebitne vključitve v harmonizirani indeks cen življenjskih potrebščin (HICŽP) še vedno ostajata pomembni nalogi SURS; nekatere zahtevane podindekse²⁹ je že vzpostavil, nekatere pa še pripravlja, pripraviti pa bo treba še skupni indeks in izračune HICŽP z vključenim omenjenim delom.

Na vseh štirih področjih statistike cen pa bo SURS tudi v letu 2012 skrbel za ohranjanje oz. izboljševanje kakovosti podatkov ter statističnih postopkov in ustrezne dokumentacije. Z letom 2012 bodo uveljavljena tudi pravila glede minimalnih standardov za kakovost

ponderiranja harmoniziranega indeksa cen življenjskih potrebščin, kot to določa uredba EU³⁰, sprejeta leta 2010.

Prizadevanja za dvig kakovosti zunanjetrgovinskih podatkov se bodo nadaljevala

Za zagotovitev ustrezne kakovosti zelo razčlenjenih podatkov bo SURS v letu 2012 analiziral asimetrije med glavnimi trgovinskimi partnericami, tj. neusklajenost podatkov med uvozom in izvozom, ki jih prikazujeta dve državi. Rezultati tega dela bodo tudi podlaga za proučevanje možnosti za izvajanje zunanjetrgovinske statistike po t. i. sistemu enega toka blaga (single flow system); ta sistem naj bi omogočil večjo kakovost podatkov o zunanji trgovini, hkrati pa naj bi močno razbremenil obveznosti poročanja poročevalske enote in zmanjšal stroške, saj bi podatke o prejemih blaga pridobili od trgovinskih partneric. Poleg tega namerava SURS v letu 2012 povečati analitično vrednost podatkov o zunanji trgovini tudi tako, da bo začel redno letno izkazovati podatke o strukturi in koncentraciji blagovne menjave po dejavnosti in velikosti trgovinskih podjetij.

Zakonodaja na področju makroekonomskih statistik, ki je v postopku sprejemanja:

- Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o Evropskem sistemu nacionalnih in regionalnih računov v Uniji (sprejem predviden v 2012).
- Predlog uredbe Komisije (EU) za področje indeksa cen stanovanjskih nepremičnin v okviru harmoniziranega indeksa cen življenjskih potrebščin (HICP), določenega z uredbo 1994/95.

²⁸ Glej: <http://unstats.un.org/unsd/cr/registry/regcst.asp?Cl=5> (prevzeto 20. 4. 2011).

²⁹ Podindeksi za dodatne stroške pri nakupu nepremičnine, za stanovanjska zavarovanja, za velika popravila in vzdrževanje, za samogradnjo in velike preнове.

³⁰ Uredba Komisije (EU) št. 1114/2010 z dne 1. decembra 2010 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje Uredbe Sveta (ES) št. 2494/95 glede minimalnih standardov za kakovost ponderiranja HICP in o razveljavitvi Uredbe Komisije (ES) št. 2454/97 (32010R1114).

Poslovne statistike

Vsebinske in tehnične dopolnitve za izboljšanje kakovosti podatkov na področju kratkoročnih poslovnih statistik

Tudi v letu 2012 bo na področju **kratkoročnih kazalnikov** s področja industrije, gradbeništva, trgovine in storitev veliko dela usmerjenega v zagotavljanje pravočasnih in kakovostnih rezultatov. SURS bo za ta namen optimiziral nekatere tehnične postopke, ki bodo zagotavljali uporabnikom hiter in nemoten dostop do zelenih podatkov.

SURS bo sodeloval v Eurostatovi posebni delovni skupini, ki bo analizirala kakovost in ustreznost **indeksa novih naročil**, ki se izračunava pri mesečni statistiki industrije. Rezultati analize bodo osnova za odločitve o nadaljnjem zbiranju in uporabi omenjenega kazalnika.

SURS bo analiziral možnosti za izračun t. i. **indeksa storitvenih dejavnosti** in začel razvijati ustrezno metodologijo za to. Pri tem bo upošteval izhodišča OECD in prakso nekaterih držav, ki so se dela na tem področju že lotile in si pridobile prve izkušnje.

Na področju **poslovnih tendenc in mnenja potrošnikov** bo SURS še naprej proučeval različne možnosti za izkazovanje kazalnika gospodarske klime v obliki indeksa, z namenom, da bi se način objavljanja rezultatov povsem poenotil z Evropsko komisijo.

Aktivno medinstitucionalno sodelovanje zmanjšuje obremenitve poročevalskih enot

V letu 2012 bo SURS prvič objavil rezultate iz četrtnega **Raziskovanja o poslovanju poslovnih subjektov**, ki so ga v letu 2011 skupaj začeli izvajati SURS, BS in AJPEŠ.

Na **področju statistike gradbeništva** bo SURS še naprej iskal možnosti, da bi podatke iz Registra nepremičnin, ki ga upravlja Geodetska uprava RS, uporabil za ocenjevanje gradnje nestanovanjskih stavb. S temi podatki bi SURS nadomestil sedanjo metodo ocenjevanja, ki temelji na podatkih o izdanih gradbenih dovoljenjih in na izdanih dovoljenjih za rušitev stavb. Tudi sodelovanje z Ministrstvom za okolje in prostor pri

Prostorskem informacijskem sistemu se bo nadaljevalo; ta sistem naj bi dolgoročno razbremenil poročevalske enote (to so upravne enote) poročanja statistiki o izdanih gradbenih dovoljenjih.

Na področju **statistike turizma** bo SURS intenzivno deloval v medinstitucionalni skupini, katere naloga je vzpostavitev elektronskega poročanja nastanitvenih obratov o prihodih in prenočitvah turistov za potrebe statistike, davčne uprave in policije. Projekt vodi Ministrstvo za javno upravo, poleg SURS pa sodelujejo še Ministrstvo za notranje zadeve, Ministrstvo za gospodarstvo – Direktorat za turizem (MG-DT), Davčna uprava RS in Skupnost slovenskih občin. MG-DT bo v sklopu omenjenega projekta vzpostavil register nastanitvenih objektov in zagotovil njegovo vzdrževanje. SURS bo pri tej nalogi pomagal s svojim znanjem in z izkušnjami.

Začetek projekta za vzpostavitev večnamenskega statističnega poslovnega registra

Poslovni registri so osnova za izvajanje mnogih statističnih raziskovanj. Razmerja, odnosi in značilnosti enot registra se v času globalizacije spreminjajo. Poslovni registri in iz njih izhajajoči statistični registri se zaradi tega nenehno dopolnjujejo in spreminjajo, saj morajo slediti intenzivnim spremembam, ki se dogajajo v poslovnem svetu. SURS se bo v letu 2012 v okviru več let trajajočega projekta poglobljeno ukvarjal s statističnim poslovnim registrom, in sicer z razširitvijo in nadgraditvijo funkcionalnosti tega registra. Statistični poslovni register se bo namreč uporabljal za več namenov, predvsem pa za vzpostavitev kakovostnega vzorčnega okvira, za izvajanje raziskovanj, vezanih na enote poslovnega registra (npr. za naslavljanje raziskovanj s področja poslovnih statistik), in kot osnova za satelitske registre. SURS bo sodeloval tudi pri pripravi predloga novega **Zakona o Poslovnem registru Slovenije**, ki ga je začel pripravljati AJPEŠ, saj je Poslovni register Slovenije pomemben vir podatkov za statistični poslovni register.

Prenova objavljavanja statistik o končni porabi energije in goriv v gospodinjstvih in vzpostavitev enotne statistike obnovljivih virov energije

V skladu z zahtevami Uredbe o statistiki energetike³¹ bo v letu 2012 izboljšana letna statistika **končne porabe energije in goriv v gospodinjstvih po namenih**. SURS bo ocene končne porabe pripravil s pomočjo modela, ki je bil izdelan in prvič uporabljen v letu 2011 v okviru pilotnega projekta o porabi energije in goriv v gospodinjstvih. Rezultati bodo od leta 2012 naprej objavljeni na podatkovnem portalu SI-STAT na letni osnovi (doslej so bili na voljo le podatki za 1997 in 2003). Za osvežitev vhodnih podatkov v modelu se bodo vsaka 3 leta izvedla podrobnejša statistična raziskovanja o porabi energije in goriv v gospodinjstvih.

V letu 2012 bo SURS še naprej analiziral in izpopolnjeval obstoječe metodologije in podatkovne vire na področju **obnovljivih virov energije** ter skladno z Direktivo o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov³² vzpostavil enotno statistiko obnovljivih virov energije v Sloveniji. Pri pripravi te statistike bo sodeloval z Ministrstvom za okolje, Ministrstvom za gospodarstvo in z Inštitutom Jožef Štefan.

V letu 2012 bo SURS predvidoma objavil v okviru zbirke Statistične informacije analitičen prikaz razvoja in stanja proizvodnje, transformacije in porabe energentov v Sloveniji.

Novi kazalniki na področju statistike transporta in napovedane poenostavitve zakonodaje EU

Evropska komisija je v začetku leta 2011 izdala belo knjigo *Načrt za enotni evropski prometni prostor – na poti h konkurenčnemu in z viri gospodarnemu prometnemu sistemu*³³, ki podaja vizijo za konkurenčen in trajnosten prometni sistem ob zmanjšanju izpustov. SURS bo v sodelovanju z Eurostatom razvijal potrebne kazalnike za spremljanje vključenih pobud in strategij, še posebej pa bodo pomembni kazalniki varnosti, trajnostnega razvoja in vplivov transporta na okolje. S tem je povezana tudi **vzpostavitev novih statistik za merjenje obsega cestnega prometa**, in sicer na podlagi podatkov o opravljenih vozniških kilometrih. Nova direktiva EU o tehničnih pregledih vozil³⁴ uvaja obvezno spremljanje stanj s števecem kilometrov, prevoženih s cestnimi vozili. Enako obveznost predvideva tudi osnutek novega pravilnika o tehničnih pregledih motornih in priklopnih vozil v Sloveniji³⁵, ki ga pripravlja Ministrstvo za promet.

SURS bo v okviru sodelovanja v delovnih skupinah Eurostata vključen v razvoj statističnega spremljanja mobilnosti prebivalstva, intermodalnosti in logistike ter v pripravo novih statističnih kazalnikov z omenjenih področij. SURS pričakuje, da se bo kot rezultat napovedanih poenostavitve evropske statistične zakonodaje s področja cestnega blagovnega, železniškega in pomorskega transporta v letu 2012 število obveznih spremenljivk zmanjšalo, pričakuje pa tudi druge poenostavitve.

V letu 2012 bodo na podatkovni portal SI-STAT dodani podatki o mejnem prometu, in s tem bo objavljavanje podatkov s področja statistike transporta na tem portalu vsebinsko zaključeno.

Zakonodaja na področju poslovnih statistik, ki je v postopku sprejemanja:

- Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o evropski statistiki turizma

³¹ Uredba (ES) št. 1099/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. oktobra 2008 o statistiki energetike (32008R1099).

³² Direktiva 2009/28/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov, spremembi in poznejši razveljavitvi direktiv 2001/77/ES in 2003/30/ES (32009L0028).

³³ Glej: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0144:FIN:SL:HTML> (prevzeto 28. 4. 2011).

³⁴ Direktiva Komisije 2010/48/EU z dne 5. julija 2010 o prilagoditvi Direktive 2009/40/ES Evropskega parlamenta in Sveta o tehničnih pregledih motornih vozil in njihovih priklopnikov tehničnemu napredku (32010L0048).

³⁵ Glej: http://www.mzp.gov.si/fileadmin/mzp.gov.si/pageuploads/DPR/MOTORNA_VOZILA/predlogi_predpisov/Pravilnik_o_tehnicnih_pregledih_-_15.01.2010.pdf (prevzeto 28. 4. 2011).

Kmetijstvo, gozdarstvo in ribištvo

Z medinstitucionalnim sodelovanjem bo SURS razvijal statistiko o porabi fitofarmaceutskih sredstev

Na podlagi zahtev predpisov EU o uporabi pesticidov in o dajanju pesticidov v promet³⁶ bo SURS v letu 2012 spodbujal aktivno sodelovanje vseh ustanov, ki so producenti ali uporabniki podatkov o porabi fitofarmaceutskih sredstev (FFS). Pripravlja se tudi nacionalni zakon o uporabi FFS; ta bo predvidoma sprejet do konca leta 2011. SURS pričakuje, da bo Fitosanitarna uprava RS ustanovila delovno skupino za pripravo *nacionalnega akcijskega načrta* za to področje, ki bo opredelil tudi pomembna izhodišča za organizacijo statističnega raziskovanja o porabi FFS v kmetijstvu. Statistični podatki o porabi FFS v kmetijstvu za referenčno obdobje 2010–2014 morajo biti Eurostatu posredovani do konca leta 2015.

Metodološke priprave na izvajanje raziskovanj z večletno periodiko

V letu 2012 bodo potekale intenzivne priprave na vzorčno **raziskovanje strukture kmetijskih gospodarstev 2013**³⁷. To je eno najpomembnejših raziskovanj s tega področja (SURS ga bo v t. i. medpopisnem obdobju izvedel dvakrat), hkrati pa je tudi vsebinsko in tehnično zelo zahtevno. SURS bo aktivno sodeloval v mednarodni razpravi o metodoloških spremembah pri tem raziskovanju po letu 2013.

V prvi polovici leta 2012 se bo SURS intenzivno pripravljala na izvedbo dvehletnega vzorčnega **raziskovanja o porabi mineralnih gnojil** na kmetijskih gospodarstvih po kulturah; izvedeno pa bo konec leta. Podatki o porabi mineralnih gnojil predstavljajo pomemben vir podatkov za izračune kmetijsko-okoljskih kazalnikov. O razvoju teh kazalnikov poteka mednarodna razprava, v kateri sodeluje tudi SURS.

SURS razvija in izpopolnjuje ekonomske račune in različne bilance

Na področju **ekonomskih računov za kmetijstvo** (ERK) bo poudarek na izboljševanju kakovosti ocen agregatov s pomočjo dodatnih podatkovnih virov in analiz. Nadaljevalo se bo preučevanje posameznih pogojno primerljivih postavk ERK in knjigovodskih podatkov na kmetijah (FADN), ki so v pristojnosti Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

V letu 2012 bo SURS še naprej izpopolnjeval metodologijo **ekonomskih računov za gozdarstvo** in nadaljeval razvojno delo v zvezi z gozdarskim modulom okoljskih računov (gozdne bilance). SURS bo v letu 2012 aktivno sodeloval tudi v tematski skupini na področju integriranih okoljsko-ekonomskih računov za gozdove.

Sodelovanje med SURS-om in Kmetijskim inštitutom Slovenije pri pripravi **prehranskih bilanc** se bo nadaljevalo tudi v letu 2012.

Pri **statistiki kmetijskih cen** bo prednostna naloga izračun nove sheme uteži za bazno leto 2010 (uvedena pa bo predvidoma do sredine leta 2013).

Zakonodaja na področju kmetijskih statistik, ki je v postopku sprejemanja:

- Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o statistiki trajnih nasadov (sadovnjaki, vinogradi);
- Predlog uredb Komisije (EU) s področja statistike pesticidov, ki se nanašata na opredelitev definicij in *formata za posredovanje podatkov*.

³⁶ Uredba (ES) št. 1185/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2009 o statističnih podatkih o pesticidih (32009R1185).

³⁷ Uredba (ES) št. 1166/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. novembra 2008 o raziskovanjih strukture kmetijskih gospodarstev in metod kmetijske proizvodnje ter razveljavitvi Uredbe Sveta (EGS) št. 571/88 (32008R1166).

Medpodročne statistike

Na SURS-u, Eurostatu in v mednarodnem okolju poteka intenziven razvoj okoljskih računov za različna področja

V letu 2012 bo SURS še naprej izpopolnjeval metodologijo zbiranja podatkov o izdatkih za varstvo okolja, ki so osnova za račune izdatkov za varstvo okolja po okoljskih namenih na državni ravni. Dopolnjena bo časovna vrsta podatkov, področje raziskovanja pa bo razširjeno na druge okoljske namene, ki doslej niso bili zajeti.

SURS bo na podlagi pilotnih raziskovanj še naprej pripravljaj in izpopolnjeval metodologijo zbiranja podatkov **za taksacije ter za račune okoljskega blaga in storitev**. V okviru pilotnega projekta bo podatke poskusno posredoval Eurostatu.

Glede na zahteve zakonodaje s področja okoljsko-ekonomskih računov in predvidenih nadaljnjih modulov za zbiranje podatkov se bo SURS v letu 2012 lotil tudi razvoja **energetskih računov**. Vzpostavljena metodologija bo usklajena z nacionalnimi in evropskimi zahtevami, pripravljani bodo podatki za prvo, poskusno sporočanje podatkov Eurostatu.

SURS bo aktivno sodeloval v več Eurostatovih delovnih skupinah za razvoj novih **modulov okoljsko-ekonomskih računov**, in sicer v delovnih skupinah:

- za pripravo energetskih in vodnih računov,
- za spremljanje računov rabe in upravljanja z naravnimi viri in
- za transferje, povezane z okoljem.

Prenova vodnih statistik bo prinesla večjo kakovost rezultatov in razbremenila poročevalske enote

Na podlagi rezultatov analiz, izvedenih v sklopu prenove vodnih statistik, bo SURS v letu 2012 predvidoma začel prevzemati podatke o oskrbi s pitno vodo in o

kanalizacijskih sistemih iz baze Ministrstva za okolje in prostor (MOP). Zbiranje podatkov v okviru dosedanjih statističnih raziskovanj o javnem vodovodu (VOD-V) in javni kanalizaciji (VOD-K) potem ne bo več potrebno. Zaradi te spremembe se bodo za SURS **zmanjšali stroški**, za poročevalske enote pa **obremenitve**, povezane s sporočanjem podatkov, hkrati pa bodo zagotovljeni **enotni podatki** na nacionalni ravni. Ker pa baza MOP ne vsebuje vseh za domače in mednarodno izkazovanje vodnih statistik potrebnih podatkov, bo SURS nadaljeval z analizami podatkov iz drugih administrativnih virov. V okviru revizije vodnih statistik bo SURS tudi obstoječa raziskovanja usklajal z nacionalnimi in mednarodnimi zahtevami, izboljšana bo kakovost rezultatov in posodobljeno bo objavljajanje podatkov.

Nadaljuje se tudi razvoj statistike odpadkov

Tudi v letu 2012 si bo SURS prizadeval, da bi izdelal kar najprimernejšo metodologijo za izvajanje statistike o **uvozu in izvozu nenevarnih odpadkov**. Izvajanje teh statistik določa uredba EU o statistiki odpadkov³⁸. Sprejetje dopolnitev omenjene uredbe je predvideno v letu 2012. SURS bo skladno s spremembami pripravil podatke in poročilo o kakovosti za Eurostat.

Eurostat in SURS sodelujeta pri izboljšanju kakovosti podatkov za kazalnike o raziskovalno-razvojni intenzivnosti

V letu 2012 bo na ravni EU in tudi na nacionalni ravni poudarek zlasti na aktivnostih za izboljšanje **kakovosti** podatkov o raziskovalno-razvojni dejavnosti, ki so osnova za izračun enega ključnih kazalnikov – *kazalnika o raziskovalno-razvojni intenzivnosti*, in za spremljanje napredka v okviru strategije **Evropa 2020**³⁹. Pri teh aktivnostih bo SURS sodeloval z najpomembnejšimi uporabniki podatkov na nacionalni ravni.

³⁸ Uredba (ES) št. 2150/2002 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2002 o statistiki odpadkov (32002R2150).

³⁹ Glej: http://ec.europa.eu/eu2020/pdf/1_SL_ACT_part1_v1.pdf (prevzeto 15. 4. 2011).

Nadaljevalo se bo tudi pilotno spremljanje podatkov o nacionalnem javnem financiranju **nadnacionalnih raziskovanj**, ti podatki pa bodo osnova za izračun enega ključnih kazalnikov za spremljanje Evropskega raziskovalnega prostora.

SURS predstavlja vse več prostorskih podatkov z orodji za grafično predstavitev

Na področju regionalnih statistik bo SURS v letu 2012 namenil poseben poudarek izkazovanju statističnih podatkov na **hierarhičnih mrežah**, predvsem širjenju nabora razpoložljivih podatkov. Tovrstni podatki so namenjeni specializiranim uporabnikom, saj so primerni

za nadaljnjo uporabo v orodjih GIS⁴⁰. Do teh podatkov bodo uporabniki lahko še naprej dostopali brezplačno na spletni strani SURS-a. Tudi v letu 2012 bo SURS aktivno sodeloval v evropskem geoforumu za statistike.

Od leta 2011 izkazuje SURS demografske podatke tudi v spletni kartografski aplikaciji, imenovani **KASPeR**. Nova aplikacija omogoča uporabnikom vpogled v raznovrstne statistične podatke na različnih prostorskih ravneh, pa tudi izvoz podatkov v obliki kart in v formatu GIS. V letu 2012 bo nabor statističnih podatkov, do katerih bodo uporabniki lahko dostopali na tak način, razširjen.

SURS bo preučil možnosti za izkazovanje geostatističnih podatkov za funkcionalna območja (npr. za urbana območja, za podeželska območja, za zaposlitvena območja ipd.).

Zakonodaja v zvezi z medpodročnimi statistikami, ki je v postopku sprejemanja:

- Predlog uredbe o ekonomsko okoljskih računih (predvidena uveljavitev z letom 2012).

⁴⁰ GIS (geografski informacijski sistem) je sistem za upravljanje z velikimi bazami geografskih podatkov, ki povezujejo lokacijske in opisne podatke o geografskih pojavih. Tehnologijo GIS tvorijo orodja, ki so potrebna za uspešno in učinkovito zajemanje, vzdrževanje, obdelave, analize, posredovanje in upravljanje z geografskimi podatki.

Statistična infrastruktura

Priprava novega srednjeročnega programa statističnih raziskovanj

Konec leta 2012 se bo iztekla veljavnost Srednjeročnega programa statističnih raziskovanj 2008–2012, zato bo SURS s pooblaščenimi izvajalci dejavnosti državne statistike pripravil nov srednjeročni program za obdobje 2013–2017 in ga skladno s 23. b-členom Zakona o državni statistiki⁴¹ najpozneje jeseni 2012 predložil Vladi RS v sprejetje.

SURS in pooblaščenimi izvajalci dejavnosti državne statistike bodo tudi v letu 2012 aktivni v **Evropskem statističnem sistemu**, zlasti pri soustvarjanju evropske zakonodaje, skladno z določbami uredbe o evropski statistiki⁴². Sodelovali bodo na mednarodnih konferencah in podobnih dogodkih ter tako prenašali nova znanja in dobre prakse v slovenski statistični sistem.

Obvladovanje in izboljšanje kakovosti delovanja državne statistike ter statističnih izdelkov in storitev bosta tudi v letu 2012 prednostna naloga

Celostno obvladovanje kakovosti postaja z zahtevami po učinkovitejšem izvajanju dejavnosti državne statistike vse pomembnejše. V letu 2012 bodo dokončno na voljo rezultati dela strateške delovne skupine na visoki ravni (Sponsorship on Quality), v kateri sodeluje tudi SURS. Skupina pripravlja predloge za spremembe Kodeksa ravnanja evropske statistike.

SURS bo nadaljeval aktivno sodelovanje s pooblaščenimi izvajalci dejavnosti državne statistike pri nadaljnjih izboljšavah skladnosti s Kodeksom ravnanja evropske statistike⁴³, in sicer v smeri boljšega in lažjega prenosa znanj v slovenskem statističnem sistemu (izobraževanja, možni študijski obiski na SURS-u).

Prednostne naloge v zvezi z izboljševanjem kakovosti so naslednje:

- Prenos in uveljavitev priporočil iz dokumenta Smernice za kakovost v redni statistični proces z vidika priporočil o dobrih praksah in standardih;
- nadaljnja priprava načrtovanih strokovnih priročnikov;
- prilagoditev modela za ocenjevanje kakovosti statističnih procesov in produktov za oceno kakovosti registrov in večjih administrativnih podatkovnih virov;
- nadaljnja avtomatizacija izračunov kazalnikov kakovosti;
- prenova procesa statistične obdelave podatkov pri posameznih statističnih raziskovanjih z uvajanjem splošnih programskih rešitev, razvitih v prejšnjih projektih, ki temeljijo na uporabi t. i. metapodatkovnega pristopa (predvsem pri statističnem urejanju podatkov, pri vstavljanju manjkajočih vrednosti, pri agregiranju in izračunavanju mer natančnosti pri vzorčnih raziskovanjih).

Sodelovanje v mednarodnem projektu za zmanjšanje stroškov in bremen poročevalskih enot se nadaljuje

V sklopu aktivnosti za dobro sodelovanje s poročevalskimi enotami je SURS-ova prednostna skrb zmanjšanje bremen poročevalskih enot. Zato se je že leta 2010 aktivno vključil v projekt BLUE-ETS – Novi izzivi na področju uradne statistike⁴⁴; ta se bo predvidoma končal v letu 2013. Ključni izzivi omenjenega projekta so zmanjšanje stroškov in bremen poročevalcev (dajalcev podatkov), preoblikovanje zbiranja podatkov v manj obremenjujoč in bolj informativen proces ter preoblikovanje in posodobitev celotnega statističnega procesa. SURS bo sodeloval pri empiričnem testiranju metodologij za zmanjšanje obremenitve poslovnih subjektov ter za povečanje motivacije za pravočasno zbiranje podatkov.

⁴¹ Zakon o državni statistiki: http://www.stat.si/drz_stat_zakonski.asp (prevzeto 13. 4. 2011).

⁴² Uredba (ES) št. 223/2009 Evropskega parlamenta in Sveta o prenosu zaupnih podatkov na Statistični urad Evropskih skupnosti, Uredbe Sveta (ES) št. 1101/2008 Evropskega parlamenta in Sveta o prenosu zaupnih podatkov na Statistični urad Evropskih skupnosti, Uredbe Sveta (ES) št. 322/97 o statističnih podatkih Skupnosti in Sklepa Sveta 89/382/EGS, Euratom, o ustanovitvi Odbora za statistične programe Evropskih skupnosti (32009R0223).

⁴³ Kodeks ravnanja evropske statistike: http://www.stat.si/drz_stat_kakovost_kodeks.asp (prevzeto 16. 4. 2011).

⁴⁴ Glej: <http://www.blue-ets.istat.it/> (prevzeto 29. 4. 2011).

Aktivnosti na SURS za izboljšanje komuniciranja z dajalci podatkov

SURS bo tudi v letu 2012 skušal na različne načine zmanjševati bremena poročevalskih enot: iskal bo nove administrativne vire podatkov, s katerimi bi lahko nadomestil neposredno zbiranje podatkov, pri posameznih raziskovanjih bo uvajal nove metodološke rešitve, ki bi omogočile, da bi se nabor potrebnih poročevalskih enot lahko zmanjšal, uvajal bo nove tehnične rešitve, kot je npr. e-sporočanje podatkov, in skrbel tudi za optimalno izvedbo postopkov zbiranja podatkov.

Tudi v letu 2012 bo SURS **preučeval odzive poročevalskih enot**, njihove pripombe in predloge pa bo pri svojem delu v čim večji meri tudi upošteval. Za lažje in boljše komuniciranje bo sprotno obnavljal baze informacij za poročevalske enote, tudi bazo pogostih vprašanj poročevalskih enot in pripravljenih odgovorov SURS-a.

Na podlagi **analize obremenjenosti posameznih poročevalskih enot** bo SURS pripravil priporočila za vključevanje enot v posamezna statistična raziskovanja. Z uporabo ustreznih tehnik vzorčenja bo obremenitev porazdeljena enakomerno, s tem pa tudi zmanjšana, predvsem za manjša podjetja.

Posebno skrb bo SURS namenil pomembnejšim enotam, predvsem velikim poslovnim sistemom in subjektom, ki so vključeni skoraj v vsa pomembna statistična raziskovanja poslovnih statistik. Preučil bo možnosti za izboljšanje in izpolnitev sodelovanja s temi ključnimi poslovnimi subjekti, da se doseže obojestranska korist.

Prenova delovanja anketnega studia: Podatke, predvsem s področja socialnih statistik, SURS zbira tudi neposredno od gospodinjstev in posameznikov, in to pomeni za SURS veliko finančno obremenitev. V sklopu projekta prenove sistema anketiranja bo izoblikovana strategija za stroškovno učinkovitejše zbiranje podatkov. Za izboljšanje sodelovanja anketiranih oseb in gospodinjstev bo SURS posodobil način poučevanja in usposabljanja anketarjev; pri tem se bo še posebej zavzel za to, da bodo anketarji dobro usposobljeni za komuniciranje z izbranim gospodinjstvom. Poleg tega bo SURS analiziral in avtomatiziral postopke, ki jih izvaja anketni studio.

Boljša organizacija celotnega statističnega procesa ob uporabi moderne informacijske tehnologije

SURS bo tudi v letu 2012 izvajal potrebne postopke za zagotavljanje razpoložljivosti in hitre odzivnosti

informacijske infrastrukture in tehnologije, ki s svojim delovanjem podpirata učinkovitost informatizacije in kakovost izvajanja celotnega statističnega procesa. SURS bo izvajal potrebne postopke za obvladovanje morebitnih neprijetnih dogodkov (incidentov), razvijal bo aplikacije s ciljem, da v kar največji meri zadovolji notranje in zunanje uporabnike informacijskega sistema in storitev v celotnem življenjskem ciklu.

SURS bo spremljal mednarodne statistične smernice za razvoj informacijske infrastrukture, tehnologije, standardov in dobrih praks ter jih prenašal v domače okolje. V redni proces statistične produkcije bo še naprej **uvajal programske rešitve**, ki so bile razvite v okviru prejšnjih projektov. Uvajanje takih rešitev poteka postopoma; večinoma sega na naslednja področja:

- e-sporočanje: pospešeno uvajanje na različna statistična področja, kar bo omogočilo poročevalskim enotam in drugim uporabnikom enostavnejši ter varnejši način posredovanja podatkov in hkrati še učinkovitejše poslovanje SURS-a;
- prenos tehnološke rešitve SDMX;
- konsolidacija novega varnega podatkovnega centra, kar bo pomenilo učinkovitejše upravljanje celotne informacijske infrastrukture.

Izpopolnjevanje informacijske varnosti podatkov

SURS bo v letu 2012 še naprej intenzivno vpeljeval pravila informacijske varnostne politike v vse poslovne procese SURS-a – s poudarkom na varovanju osebnih podatkov in izpolnjevanju obveznosti iz Zakona o varstvu osebnih podatkov. Hkrati z vpeljavo teh pravil se bo nadaljevalo tudi ozaveščanje zaposlenih o skrbnem in odgovornem ravnanju z informacijskim premoženjem SURS. S sodelovanjem v medresorski delovni skupini pod okriljem Ministrstva za javno upravo bo SURS spremljal izvajanje informacijske varnosti na ravni državnih organov ter nadgrajeval raven informacijske varnosti skladno z zahtevami.

Po prenovi spletne strani bo dostop do podatkov enostavnejši in hitrejši

Osrednja aktivnost na področju objavljanja statističnih rezultatov na uporabniku prijazen način bo prenova spletnih strani SURS-a. Prenovljene spletne strani bodo do uporabnika prijaznejše z vidika **enostavnosti in hitrosti iskanja podatkov** SURS-a, privlačnejše pa bodo tudi vizualno. SURS bo še naprej povečeval nabor podatkov, ki bodo prostorsko prikazani tako, da jih bo

mogoče čim lažje razumeti. Spletne strani bodo omogočale tudi dostop do najpomembnejših statističnih podatkov pooblaščenih izvajalcev državne statistike, v okviru t. i. resornih statistik pa tudi do statističnih podatkov ministrstev in drugih ustanov. Hkrati s prenovo spletnih strani bo izdelana **strategija razvoja regionalnih statistik**. Eden izmed ciljev te strategije bo enostavnejši, lažji in hitrejši dostop uporabnikov do regionalnih podatkov, predstavljenih v različnih izdelkih in storitvah SURS-a.

SURS bo vsebinsko prenovil tudi nekatere publikacije; najpomembnejša bo prenova Statističnega letopisa; v njem bo po novem dodan tudi analitični komentar o najpomembnejših družbenih in gospodarskih gibanjih v preteklem letu.

Delovanje Statističnega urada RS

SURS si je več preteklih let prizadeval, da bi rešil svoj prostorski problem. Po vključitvi Ministrstva za javno upravo in Ministrstva za finance je bila v letu 2011

končno dosežena rešitev: SURS bo svojo dejavnost preselil na novo lokacijo v začetku leta 2012. Po selitvi se bodo bistveno izboljšali pogoji dela, zlasti z vidika delovnih procesov (le ena lokacija) in varnosti podatkov.

SURS bo še naprej izvajal sprejete **strategije upravljanja kadrovskih in finančnih virov**, zato bo tudi v letu 2012 skrbel za potrebno izobraževanje zaposlenih in jih prerazporejal glede na izražene osebne potrebe in potrebe, ki bodo izhajale iz delovnih nalog. V letu 2012 bo končana priprava razvida tipičnih delovnih mest in potrebnih kompetenc.

SURS bo med zaposlenimi krepil tudi **ekološko zavest** in racionalno ravnanje z materialnimi sredstvi in tudi tako zmanjševal svoje finančne potrebe. Spremljal in izvajal bo finančna določila poslovanja v državi; tudi v prihodnje bo redno spremljal stroške statističnih raziskovanj. Ob izvajanju rednih in razvojnih nalog bo skrbel za racionalno in optimalno porabo razpoložljivih finančnih sredstev. Tudi v letu 2012 bo skušal pridobiti kar največ možnih evropskih finančnih sredstev in iz teh virov posodabljati proces delovanja.

Seznam uporabljenih kratic

AJPES	–	Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve
BS	–	Banka Slovenije
COICOP	–	Classification of Individual Consumption According to Purpose – Klasifikacija individualne porabe sredstev
ECB	–	Evropska centralna banka
ECHI	–	European Community Health Indicators – Krovni evropski kazalniki zdravja
EHIS	–	European Health Interview Survey – Ankete o zdravju in zdravstvenem varstvu
EIOPA	–	European Insurance and Occupational Pensions Authority
EMCDDA	–	European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction – Evropski center za spremljanje drog in zasvojenosti z drogami
ERK	–	Ekonomski računi za kmetijstvo
ESCB	–	Evropski sistem centralnih bank
ESR	–	Evropski sistem računov – European System of Accounts (ESA)
ESRB	–	European Systemic Risk Board - Evropski odbor za sistemska tveganja
ESSPROS	–	European System of Integrated Social Protection Statistics – Evropski sistem intergrirane socialne zaščite
EU	–	Evropska unija
EU SILC	–	European Union Statistics on Income and Living Conditions – Raziskovanje o dohodkih in življenjskih pogojih
FADN	–	Farm Accountancy Data Network – knjigovodski podatki na kmetijah
FFS	–	Fitofarmacevtska sredstva
GIS	–	Geografski informacijski sistem
HICŽP	–	Harmonizirani indeks cen življenjskih potrebščin – Harmonized Index of Consumer Prices (HICP)
ISCED	–	International Standard Classification of Education – Mednarodna klasifikacija izobraževanja
IVZ	–	Inštitut za varovanje zdravja
KASPeR	–	Kartografska aplikacija statističnih podatkov eRazsežnosti
KLASIUS	–	Klasifikacijski sistem izobraževanja in usposabljanja
MG	–	Ministrstvo za gospodarstvo
MG	–	DT – Ministrstvo za gospodarstvo – Direktorat za turizem
MOP	–	Ministrstvo za okolje
MŠŠ	–	Ministrstvo za šolstvo in šport
MVZT	–	Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo
OECD	–	Organisation for Economic Co-operation and Development – Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj
OOHI	–	Owner Occupied Housing Index - Indeks cen lastniških stanovanjskih nepremičnin
SDMX	–	Statistical Data and Metadata eXchange – standard za izmenjavo statističnih podatkov in metapodatkov
SKP	–	Standardna klasifikacija poklicev
SURS	–	Statistični urad Republike Slovenije
UNESCO	–	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organizations – Organizacija Združenih Narodov za izobraževanje, znanost in kulturo
ZPIZ	–	Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje